

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення методичної ради університету
«25» серпня 2022 року,
протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН
«25» серпня 2022 року
М.П.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ЗАХИСТ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»
для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні
здобувачів ступеня доктора філософії
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
за денною та заочною формами навчання

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри цивільного права та процесу, кандидатка юридичних наук, доцентка

«05» серпня 2022 року

_____ Галина АНІКІНА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри цивільного права та процесу

«05» серпня 2022 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри, докторка юридичних наук, професорка

«05» серпня 2022 року

_____ Світлана ГРИНЬКО

Деканеса факультету управління та економіки, кандидатка економічних наук, доцентка

«05» серпня 2022 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	3
1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	–	3
1.2.	Лекції	–	4
1.3.	Семінарські (практичні, лабораторні) заняття	–	7
1.4.	Самостійна робота здобувачів	–	12
1.7.	Підсумковий контроль	–	17
2.	Схема нарахування балів	–	19
3.	Рекомендовані джерела	–	21
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	30

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин												
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання						
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1.	Академічна доброчесність: поняття та правові засади	20	2	2				16	20	2	2			16
2.	Дотримання прав інтелектуальної власності як прояв академічної доброчесності. Авторське право.	23	3	2				18	23	3	2			18
3	Дотримання стандартів академічної доброчесності. Робота з джерелами.	18	1	1				16	18	1	1			16
4	Порушення авторського права. Плагіат	19	2	1				16	19	2	1			16
5	Захист права інтелектуальної власності	21	2	1				18	21	2	1			18
6	Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності	19	2	1				16	19	2	1			16
Всього годин		120	12	8				100	120	12	8			100

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Академічна доброчесність: поняття та правові засади.	2
1.1.	Академічна культура та академічна доброчесність. Зміст, принципи та значення академічної доброчесності.	
1.2.	Головні засади академічного письма.	
1.3.	Інтелектуальна свобода та її прояви.	
1.4.	Академічна нечесність та методи її запобігання.	
1.5.	Причини порушення правил академічної доброчесності.	
1.6.	Законодавче забезпечення академічної доброчесності.	
1.7.	Міжнародні та національні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності та авторського права.	
1.8.	Професійні кодекси честі і моральні норми.	
1.9.	Основні положення «Етичного кодексу ученого України».	
2.	Дотримання прав інтелектуальної власності як прояв академічної доброчесності. Авторське право.	3
2.1.	Поняття інтелектуальної власності. Історія права інтелектуальної власності.	
2.2.	Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства.	
2.3.	Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ). Об'єкти права інтелектуальної власності.	
2.4.	Поняття авторського права. Об'єкти авторського права. Службові твори.	
2.5.	Суб'єкти права інтелектуальної власності. Співавторство. Види співавторства.	
2.6.	Особисті немайнові права автора. Майнові права суб'єктів авторського права.	
2.7.	Міжнародно-правова охорона авторських прав.	
2.8.	Оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності. Система органів управління у сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності в Україні.	
2.9.	Оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності в Україні.	
2.10.	Комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.	
3.	Дотримання стандартів академічної доброчесності. Робота з джерелами.	1
3.1.	Джерела інформації для наукового дослідження.	
3.2.	Принципи наукового цитування джерел.	
3.3.	Правила оформлення посилань.	
3.4.	Збереження особливостей авторського написання при цитуванні. Пошук інформації в Інтернеті.	
3.5.	Національні правила оформлення бібліографічних посилань.	
3.6.	Бібліографічне посилання.	
4.	Порушення авторського права. Плагіат.	2
4.1.	Основні види порушень академічної доброчесності. Контрафакція і піратство як світова проблема. Розуміння плагіату з античності до сьогодні.	
4.2.	Поняття плагіату в Україні та світі. Умови і причини «епідемії плагіату». Види плагіату. Академічний плагіат та його різновиди. Самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, як види порушення авторського права.	

4.3.	Поняття академічне шахрайство і його прояви. Методи запобігання академічному шахрайству.	
4.4.	Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.	
4.5.	Системи перевірки текстів на запозичення та виявлення плагіату.	
4.6.	Запобігання плагіату. Засоби запобігання та протидії академічному плагіату.	
5.	Захист права інтелектуальної власності.	2
5.1.	Дії, що визнаються порушенням прав інтелектуальної власності. Поняття захисту прав інтелектуальної власності.	
5.2.	Міжнародні стандарти захисту прав інтелектуальної власності. Угода ТРІПС.	
5.3.	Форми захисту прав інтелектуальної власності. Юрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності. Неюрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності.	
5.4.	Особливості цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності.	
5.5.	Судовий захист прав інтелектуальної власності в Україні.	
6.	Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.	2
6.1.	Цивільна відповідальність за контрафакцію і піратство в Україні. Види цивільно-правової відповідальності за контрафакцією та піратство.	
6.2.	Відшкодування збитків. Стягнення незаконно одержаного доходу. Виплата компенсації.	
6.3.	Відшкодування моральної шкоди. Засоби, що застосовуються для захисту прав інтелектуальної власності в зарубіжних країнах.	
6.4.	Адміністративна відповідальність за контрафакцію і піратство в Україні.	
	Усього	12

1.1. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Академічна доброчесність: поняття та правові засади

Питання для усного опитування та дискусії

- 1.1. Академічна культура та академічна доброчесність.
- 1.2. , принципи та значення академічної доброчесності.
- 1.3. Головні засади академічного письма. Інтелектуальна свобода та її прояви.
- 1.4. Академічна нечесність та методи її запобігання.
- 1.5. Причини порушення правил академічної доброчесності.
- 1.6. Міжнародні та національні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності та авторського права.
- 1.7. Професійні кодекси честі і моральні норми. Основні положення «Етичного кодексу ученого України».

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: Академічна культура академічного письма академічна доброчесність Академічна нечесність, порушення, національні нормативно-правові акти, міжнародне нормативно-правові акти, честь, етичні норми, етичний кодекс.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Відповідно до Закону України «Про Освіту» академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Під академічною доброчесністю ми розуміємо правила, яких людина повинна дотримуватися під час створення власних проєктів, якщо вона користується допоміжною інформацією (зокрема не включати до свого проєкту чужі роботи без посилання на них).

Основні прояви академічної нечесності (Academic Dishonesty) табу в академічному світі: плагіат, заборонена допомога (одержання чи надання допомоги на іспиті, заліку, контрольній роботі, яка забороняється викладачем); використання підручників, посібників, довідкової літератури під час будь-якої з форм контролю, якщо це не передбачено її умовами; списування та передавання своєї роботи для списування іншим; передача та одержання відповідей перед іспитом; використання підставної особи для відповіді, іспиту тощо; подання результатів групової роботи, якщо роботу замість групи виконала одна особа; подача як своєї роботи, написаної іншою особою; написання роботи на замовлення; підробка результатів дослідження; хабарництво. Методи запобігання академічної нечесності; моральний осуд.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Дотримання прав інтелектуальної власності як прояв академічної доброчесності. Авторське право.

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Поняття інтелектуальної власності. Історія права інтелектуальної власності. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства.
- 2.2. Діяльність Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ).
- 2.3. Поняття авторського права. Об'єкти авторського права. Службові твори.
- 2.4. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Співавторство. Види співавторства.
- 2.5. Особисті немайнові права автора. Майнові права суб'єктів авторського права.

Міжнародно-правова охорона авторських прав.

2.6. Оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: творча діяльність, інтелектуальна діяльність, авторське право, твір, оригінальний твір, похідний твір, суб'єкти авторського права, первинні суб'єкти авторського права, похідні суб'єкти авторського права, співавторство, роздільне співавторство, нероздільне співавторство, зміст відносин інтелектуальної власності, особисті немайнові права інтелектуальної власності, майнові права інтелектуальної власності.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Досить часто поняття «інтелектуальної діяльності» і «творчої діяльності» вживають як однозначні. Проте і творчість, і інтелектуальна діяльність мають свої особливості або відмінності. Необхідно вміти пояснити співвідношення понять «розумова діяльність», «творча діяльність» та «інтелектуальна діяльність».

У світовій практиці склались різні підходи до розуміння поняття «право інтелектуальної власності». Необхідно розуміти інтерпретацію права інтелектуальної власності відповідно до теорії виключних прав та теорії права власності.

Питання класифікації об'єктів права інтелектуальної власності належить до дискусійних питань, оскільки відсутній єдиний підхід до об'єднання об'єктів права інтелектуальної власності в ту чи іншу групу за певним критерієм. Потрібно засвоїти існуючі класифікації та з'ясувати об'єкти що входять до кожної з груп.

Специфіка авторського права полягає в тому що з одного боку його завданням є підтримка творчості авторів, захист їх особистих немайнових прав, а з іншого забезпечення доступу суспільства до здобутків та досягнень у сфері авторського права.

Зазначені завдання і визначають функції авторського права.

Відповідно до статті 435 Цивільного кодексу України та статті 7 Закону України «Про авторське право і суміжні права» суб'єктами авторського права є автори творів, їх спадкоємці та інші фізичні та юридичні особи, які набули авторських прав відповідно до договору або закону. Слід звернути увагу, що поняття «**автор твору**» і «**суб'єкт авторського права**» нетотожні як за змістом, так і за значенням.

Твори науки, літератури і мистецтва можуть бути результатом творчої праці як однієї особи, так і кількох осіб – співавторів, які беруть участь у творчому процесі. Співавторство можливе при створенні будь-яких творів. Варто з'ясувати які види співавторства виділяють в літературі, та яке практичне значення такого поділу.

Об'єктом авторського права є матеріальне втілення, певна речова форма результату інтелектуальної, творчої праці, тобто об'єктивізація твору. **Твір** – це сукупність ідей, думок, міркувань, образів, наукових положень, оцінок, висновків, пропозицій тощо, які виникли у процесі творчої діяльності автора і знайшли своє відображення у певній об'єктивній формі. Студент повинен з'ясувати ознаки яким повинен відповідати твір щоб бути визнаним об'єктом правової охорони.

Авторське право є правом особливого роду, адже твір, що охороняється авторським правом, відображає особистість автора, який продовжує «жити» у своєму творі. Тому авторське право гарантує творцеві не лише можливість отримання економічної вигоди від використання твору, а й охороняє інтелектуальний і персональний зв'язок із твором. Наслідком цього існує поділ авторського права на особисті немайнові і майнові права. Необхідно звернути увагу які з повноважень що входять до змісту права інтелектуальної власності автора належать до особистих немайнових, а які до майнових.

Семінарське заняття 3

**Тема 3. Дотримання стандартів академічної доброчесності. Робота з джерелами.
Тема 4. Порухення авторського права. Плагіат.**

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Принципи наукового цитування джерел. Правила оформлення посилань.
- 3.2. Основні види порушень академічної доброчесності. Контрафакція і піратство як світова проблема.
- 3.3. Розуміння плагіату з античності до сьогодні. Поняття плагіату в Україні та світі.
- 3.4. Причини плагіату. Види плагіату. Академічний плагіат та його різновиди.
- 3.5. Самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, як види порушення авторського права.
- 3.6. Поняття академічне шахрайство і його прояви. Методи запобігання академічному шахрайству. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.
- 3.7. Системи перевірки текстів на запозичення та виявлення плагіату. Запобігання плагіату. Засоби запобігання та протидії академічному плагіату.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: порушення академічної доброчесності, контрафакція, піратство, види плагіату, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, академічне шахрайство, академічне шахрайство, системи перевірки текстів на запозичення та виявлення плагіату. Запобігання плагіату. Засоби запобігання та протидії академічному плагіату.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу варто особливо увагу зосередити на таких аспектах:

Грамотне використання наукової літератури є однією з найважливіших вимог, що пред'являються до наукової роботи. Обов'язковим компонентом будь-якої наукової роботи є наукове цитування. У наукових роботах наводяться посилання на джерело, з якого запозичено матеріали або окремі результати, або на ідеї та висновки яких розробляються проблеми, завдання, питання, вивченню яких присвячена робота. Такі посилання дають можливість знайти відповідні джерела, перевірити достовірність цитування, одержати необхідну інформацію про ці джерела (його зміст, мову, об'єм).

Цитата – це дослівне відтворення фрагменту якогось тексту з обов'язковим посиланням на джерело. Посилання – це вказівка на джерело інформації, що приводиться у приклад або запис, що пов'язує між собою частини документа – посилання на розділи, малюнки, таблиці, формули, додатки і т. д. (внутрішнє посилання). Бібліографічне посилання – це бібліографічний опис джерела цитати або інформаційного джерела, яке обговорюється в тексті роботи. У студентських наукових роботах бібліографічні посилання являють собою список використаних джерел. Плагіат – привласнення авторства на чужий твір науки, літератури, мистецтва або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора.

Плагіат в будь-якому разі розглядається як шахрайство, суть якого – у крадіжці чужої роботи або її частини і представленні її як власної. Загалом, плагіат можна поділити на три основні типи: копіювання чужої роботи (як без, так і з відомою) та оприлюднення її під своїм іменем; представлення суміші власних та запозичених в інших аргументів без належного цитування джерел; перефразування чужої роботи без належно оформленого посилання на оригінального автора або видавця. Однією з особливостей виявлення плагіату на ранніх етапах розвитку людства була ускладненість цього процесу через обмежені можливості автора прослідкувати долю своїх творів. Наприклад, обмежена кількість примірників твору, створених шляхом рукописного копіювання невідомо де, ким та коли. Іншими словами, проживаючи в

певній країні, ймовірність дізнатися автору про запозичення його твору в іншій країні була дуже невеликою.

На сьогоднішній день розвиток інформаційних технологій, з одного боку, дає можливість швидкого багаторазового використання твору, (фотографування, копіювання, сканування, і нарешті, розповсюдження в мережі Інтернет), з іншого – створює умови для швидкого виявлення плагіату.

Перевірка унікальності тексту – одна з найважливіших дій при написанні текстів курсової, дипломної або інших видів наукових робіт. Унікальність тексту є однією з основних характеристик текстових матеріалів, що публікуються у періодичних виданнях.

Текст вважається повністю унікальним, якщо більш ніде в інтернеті використовується комбінація слів не зустрічається. Тобто ніде не повторюються фрази з тексту. Унікальність текстів вимірюється у відсотках. 100 % – повна унікальність текстового матеріалу. Щоб не потрапити в ситуацію обвинувачення в плагіаті, необхідно грамотно виконувати перевірку на унікальність статей і текстів, що подаються на перевірку науковому керівнику чи відповідну комісію. Для цього досить перевірити текст на унікальність можна за допомогою таких програм як Advego Plagiatus чи Etxt Антиплагіат. Для повної впевненості тексти перевіряти краще обома програмами відразу. Ці програми мають різні алгоритми пошуку збігів. Використавши обидві, можна одержати гарантовано точний результат і позбавити себе від претензій.

Семінарське заняття 4

Тема 5. Захист права інтелектуальної власності.

Тема 6. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1. Поняття захисту прав інтелектуальної власності.
- 4.2. Міжнародні стандарти захисту прав інтелектуальної власності. Угода ТРІПС.
- 4.3. Форми захисту прав інтелектуальної власності.
- 4.4. Особливості цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності.
- 4.5. Судовий захист прав інтелектуальної власності в Україні.
- 4.6. Цивільна відповідальність за контрафакцію і піратство в Україні. Види цивільно-правової відповідальності за контрафакцією та піратство.
- 4.7. Відшкодування збитків. Стягнення незаконно одержаного доходу. Виплата компенсації. Відшкодування моральної шкоди.
- 4.8. Засоби, що застосовуються для захисту прав інтелектуальної власності в зарубіжних країнах.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: захист прав інтелектуальної власності, збитки, самозахист, юрисдикційна форма захисту, неюрисдикційна форма захисту, антимонопольний комітет, цивільно-правовий захист прав інтелектуальної власності, кримінально-правовий захист прав інтелектуальної власності, адміністративно-правовий захист прав інтелектуальної власності, відповідальність, відшкодування шкоди.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Однією з важливих умов успішного розвитку економіки держави є не тільки визнання за власниками права на результати інтелектуальної діяльності і комерційні позначення, а й забезпечення надійного правового захисту цих прав. Систему правової охорони інтелектуальної власності можна вважати ефективною, якщо країна забезпечує належний захист прав інтелектуальної власності.

У наш час цей фактор набуває особливо великого значення, тому що у зв'язку із швидким розвитком інформаційних технологій, з'явилась можливість порушення прав інтелектуальної власності у значних обсягах.

Без сучасного законодавства, дієвих механізмів реалізації правових норм та розбудови відповідної інфраструктури система правової охорони інтелектуальної власності в будь-якій країні не може бути ефективною.

Право на захист з'являється у власника прав інтелектуальної власності лише в момент порушення або оспорування або невизнання його прав та охоронюваних законом інтересів і реалізується в рамках цивільних, кримінальних та адміністративних правовідносин, які виникли при цьому.

В Україні створено цілісну систему захисту прав інтелектуальної власності, яка включає в себе правові норми, механізми їх застосування та відповідну інфраструктуру для їх практичної реалізації. Ця система в цілому відповідає міжнародним стандартам, що діють у сфері інтелектуальної власності.

Предметом захисту є не тільки особисте немайнове або майнове право інтелектуальної власності, а й інтереси, що охороняються законом (ст. 16 ЦК України).

Важливо з'ясувати які конкретно дії визнаються порушенням прав інтелектуальної власності.

Суб'єктами права на захист є передусім самі автори результатів інтелектуальної діяльності, власники права на ці результати та комерційні позначення, а також спадкоємці та інші правонаступники. Порушником права інтелектуальної власності є будь-яка фізична або юридична особа, яка не виконує вимог чинного законодавства, що регулює правовідносини в сфері інтелектуальної власності.

Захист права інтелектуальної власності та охоронюваних законом інтересів здійснюється у передбаченому законодавством порядку, тобто із застосуванням належних форм, засобів і способів захисту.

Юрисдикційна форма захисту права інтелектуальної власності – це діяльність уповноважених державою органів по захисту порушених суб'єктивних прав чи інтересів, котрі оспоруються. Суть її полягає в тому, що особи, права і законні інтереси яких порушені, звертаються за захистом до державних чи інших компетентних органів.

В рамках юрисдикційної форми захисту права інтелектуальної власності виокремлюють загальний (судовий) і спеціальний (адміністративний) порядки захисту порушених прав інтелектуальної власності.

Загальний (судовий) захист прав інтелектуальної власності передбачає цивільно-правовий, кримінально-правовий та адміністративно-правовий способи захисту порушених прав, важливо проаналізувати їх особливості.

Важливо звернути увагу до яких органів можна звернутися собі за захистом порушених прав інтелектуальної власності в межах спеціального (адміністративного) порядку захисту прав інтелектуальної власності.

1.4. Самостійна робота здобувачів

Тема 1. Академічна доброчесність: поняття та правові засади.

Завдання 1. Проаналізуйте 5 різних визначень поняття «академічна доброчесність». Піддайте їх критичному аналізу. Визначте власне поняття «академічна доброчесність».

Завдання 2. Висловіть власні міркування щодо необхідності формування серед так званої вітчизняної академічної спільноти академічної грамотності й академічної доброчесності.

Питання для самоконтролю

- Які Ви знаєте принципи академічної доброчесності?
- Що слід розуміти під поняттям «етика академічної доброчесності»?
- У чому виражається академічна доброчесність?
- Які фундаментальні чесноти є дотичними щодо академічної доброчесності?
- Яким є взаємозв'язок норм професійної етики і академічної доброчесності?
- Які є органи контролю щодо дотримання академічної доброчесності?
- Значення внутрішніх кодексів академічної доброчесності?
- В чому особливість сучасного розуміння академічної доброчесності?
- Який вплив академічна доброчесність має на практику наукової діяльності?
- Яке значення має академічна доброчесність у контексті розвитку сучасного дослідницького простору?

Тема 2. Дотримання прав інтелектуальної власності як прояв академічної доброчесності. Авторське право.

Завдання 1. Порівняти перелік об'єктів права інтелектуальної власності визначений Конвенцією про створення Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1967 р. та Цивільним кодексом України.

Завдання 2. З'ясувати відмінність розуміння змісту права інтелектуальної власності в країнах континентальної і англосаксонської системи права.

Питання для самоконтролю

- Які складові інтелектуальної діяльності ви можете назвати?
- Що ви розумієте під поняттям «науково-технічний прогрес»?
- Що таке «творча діяльність»?
- Які результати творчої діяльності ви можете назвати?
- Як ви розумієте поняття «інтелектуальна діяльність»?
- Які об'єкти інтелектуальної діяльності ви можете назвати?
- Які особливості літературно-мистецької та науково-технічної діяльності ви можете назвати?
- Що є змістом прав на об'єкти інтелектуальної власності?
- Розкрийте поняття об'єктів права інтелектуальної власності.
- Хто є суб'єктами права інтелектуальної власності?
- Що являє собою право інтелектуальної власності?
- Хто може виступати суб'єктами авторського права?
- У чому полягає різниця між первинними та вторинними суб'єктами авторського права?

- Що таке співавторство?
- Розкрийте особливості правомочностей співавторів.
- Що розуміють під нероздільним співавторством?
- Чи мають авторські права перекладачі?
- Які майнові права належать суб'єктам авторських прав?

Тема 3. Дотримання стандартів академічної доброчесності. Робота з джерелами.

Завдання 1. Здійснити перевірку фактичної достовірності та точності бібліографічних відомостей публікації однієї з фахових публікацій колеги.

Питання для самоконтролю

- Які джерела можна використовувати для наукового дослідження?
- Які Ви знаєте принципи наукового цитування джерел?
- Чим регулюються правила оформлення посилань?
- Як зберегти особливості авторського написання при цитуванні?
- Як оформляти джерела інформації, запозичені в Інтернеті?

Тема 4. Порухення авторського права. Плагіат.

Завдання 1. Скласти порівняльну таблицю основних видів плагіату.

Завдання 2. Визначити 10 основних чинників порушення принципів академічної доброчесності.

Питання для самоконтролю

- Які що таке плагіат?
- Які є види плагіату?
- Як уникнути плагіату?
- Що слід розуміти під поняттям шахрайства?
- Що слід розуміти під поняттям академічний плагіат?
- Що слід розуміти під поняттям самоплагіат?
- Що слід розуміти під поняттям списування?
- Які є програми для перевірки тексту на унікальність?

Тема 5. Захист права інтелектуальної власності.

Завдання 1. Написати звернення до митного органу про продовження строку призупинення митного оформлення.

Питання для самоконтролю

Які міжнародні нормативні акти регулюють питання захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності?

- Яке значення має Угода ТРІПС для захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності?
- До яких органів можна звертатися для захисту прав інтелектуальної власності?
- Які цивільно-правові способи захисту прав інтелектуальної власності ви знаєте?
- Що слід розуміти під поняттям самозахист?
- Які суди в Україні здійснюють розгляд справ, пов'язаних з інтелектуальною власністю?

Тема 6. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності

Завдання 1. Проаналізувати судові рішення, що стосується захисту прав інтелектуальної власності на твір.

Питання для самоконтролю

- Які способи захисту прав на твір можуть бути використані?
- Хто виступає суб'єктами захисту авторського права?
- Яка кримінальна відповідальність встановлена чинним законодавством України за порушення авторського права та суміжних прав?
- У чому полягає адміністративний порядок захисту авторських прав?
- Якими є умови цивільної відповідальності?
- Які є підстави, що звільняють від цивільної відповідальності?
- Як співвідносяться поняття «відповідальність» і «санкція».

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачаються у формі порівняльних рефератів, слайдів-презентацій. Завдання обирається здобувачем на початку семестру і виконується за встановленими вимогами.

1.5.1. Основні вимоги до написання індивідуальних завдань

При виконанні індивідуальних завдань здобувачі повинні використовувати законодавчі та підзаконні акти, інструктивно-методичні матеріали, науково-монографічну літературу, судову практику, статистичні дані, аналітичну інформацію судових органів.

При виконанні індивідуального завдання у формі **реферату**, останній повинен містити наступні структурні елементи: титульна сторінка встановленого зразка (зразок 1), вступ, параграфи, висновки, список використаних джерел і додатки (у разі необхідності). Розділи змісту роботи формулюються самостійно здобувачем як найважливіші напрями розкриття її теми.

Нумерація аркушів роботи починається з титульного аркуша. Номер на титульному аркуші не проставляється.

Обов'язково в тексті повинні бути посилання на джерела, що були використані при написанні реферату. Посилання подаються у квадратних дужках з вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки.

Роботи повинні виконуватись комп'ютерним способом з одностороннім розміщенням тексту на папері формату А4 (210 мм х 297 мм) з дотриманням прийнятих у діловодстві стандартних полів: лівого — 30 мм, верхнього та нижнього — 20 мм, правого — не менше 10 мм.

Обсяг роботи має забезпечувати належне висвітлення завдання і повинно бути виконано шрифтом Times New Roman кеглем 14 з 1,5 міжрядковим інтервалом.

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра цивільного права та процесу**

Навчальна дисципліна:

Академічна доброчесність та захист права
інтелектуальної власності

РЕФЕРАТ

на тему:

« ... назва теми ... »

Виконала:

Миронюк

Віктор Геннадійович,

Перевірила:

Анікіна Г.В.

кандидат юридичних наук, доцент

Виклад роботи подається за наведеним нижче порядком.

ЗМІСТ		Стор.
	Вступ	-
		2
1.	(назва першого параграфу)	-
		3
2.	(назва другого параграфу)	-
		6
3.	(назва третього параграфу)	-
		9
	Висновки	-
		12
	Список використаних джерел	-
		14

Вступ

.....

(Виклад змісту вступу)

.....

1. (назва першого параграфу)

.....

(Виклад змісту першого параграфу)

.....

2. (назва другого параграфу)

.....

(Виклад змісту другого параграфу)

.....

3. (назва третього параграфу)

.....

(Виклад змісту третього параграфу)

.....

Висновки

.....

(Виклад змісту висновків)

.....

Список використаних джерел

1. . . . (реквізити джерела)

2. . . . (реквізити джерела)

3. . . . (реквізити джерела), (і т.д. відповідно до вимог оформлення списку джерел).

Нижче списку використаних джерел рукописним способом зазначаються дата виконання реферату і особистий підпис здобувача.

1.5.2. Тематика індивідуальних завдань

Написати реферат на одну з наступних тем:

1. Академічна культура як невід’ємна складова професійної компетентності юриста.
2. Академічна культура й етика як проблема оптимізації діяльності закладу вищої освіти.
3. Нерозривність принципів академічної свободи і відповідальності та їх нормативне закріплення й правове регулювання в освітньо-науковій сфері.
4. Еволюційні процеси у сприйнятті інтелектуальної власності від доби Просвітництва до сьогодення.
5. Еволюція поняття «авторське право»: від першого закону про авторське право у 1710 р. до сьогодення.
6. Особливості використання об’єктів інтелектуальної власності: теоретичний аналіз проблеми.

7. Концепція «суспільного надбання»: особливості використання літературних творів.
8. Історія правового регулювання відносин інтелектуальної власності. Відповідальність, гарантії та обмеження в договорі щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
9. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності.
10. Міжнародні договори у сфері права промислової власності.
11. Спадкування майнових прав інтелектуальної власності.

Оцінювання результатів виконання рефератів здійснюється відповідно до чинної в університеті системи оцінювання знань в умовах запровадження Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) і включається до поточної успішності.

1.7. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі усного заліку.

1.7.1. Питання для підсумкового контролю, що проводиться у формі заліку

1. Академічна культура та академічна доброчесність.
 2. Принципи та значення академічної доброчесності.
 3. Головні засади академічного письма. Інтелектуальна свобода та її прояви.
 4. Академічна нечесність та методи її запобігання.
 5. Причини порушення правил академічної доброчесності.
 6. Міжнародні та національні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності та авторського права.
 7. Професійні кодекси честі і моральні норми. Основні положення «Етичного кодексу ученого України».
 8. Поняття інтелектуальної власності. Історія права інтелектуальної власності.
 9. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства.
 10. Діяльність Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ).
 11. Поняття авторського права. Об'єкти авторського права. Службові твори.
 12. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Співавторство. Види співавторства.
 13. Особисті немайнові права автора. Майнові права суб'єктів авторського права.
- Міжнародно-правова охорона авторських прав.
14. Оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності.
 15. Принципи наукового цитування джерел. Правила оформлення посилань.
 16. Основні види порушень академічної доброчесності. Контрафакція і піратство як світова проблема.
 17. Розуміння плагіату з античності до сьогодні. Поняття плагіату в Україні та світі. Причини плагіату. Види плагіату. Академічний плагіат та його різновиди. Самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, як види порушення авторського права.
 18. Поняття академічне шахрайство і його прояви. Методи запобігання академічному шахрайству.
 19. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.
 20. Системи перевірки текстів на запозичення та виявлення плагіату.
 21. Засоби запобігання та протидії академічному плагіату.
 22. Принципи наукового цитування джерел. Правила оформлення посилань.
 23. Основні види порушень академічної доброчесності. Контрафакція і піратство як світова проблема.
 24. Розуміння плагіату з античності до сьогодні. Поняття плагіату в Україні та світі.
 25. Причини плагіату. Види плагіату. Академічний плагіат та його різновиди.

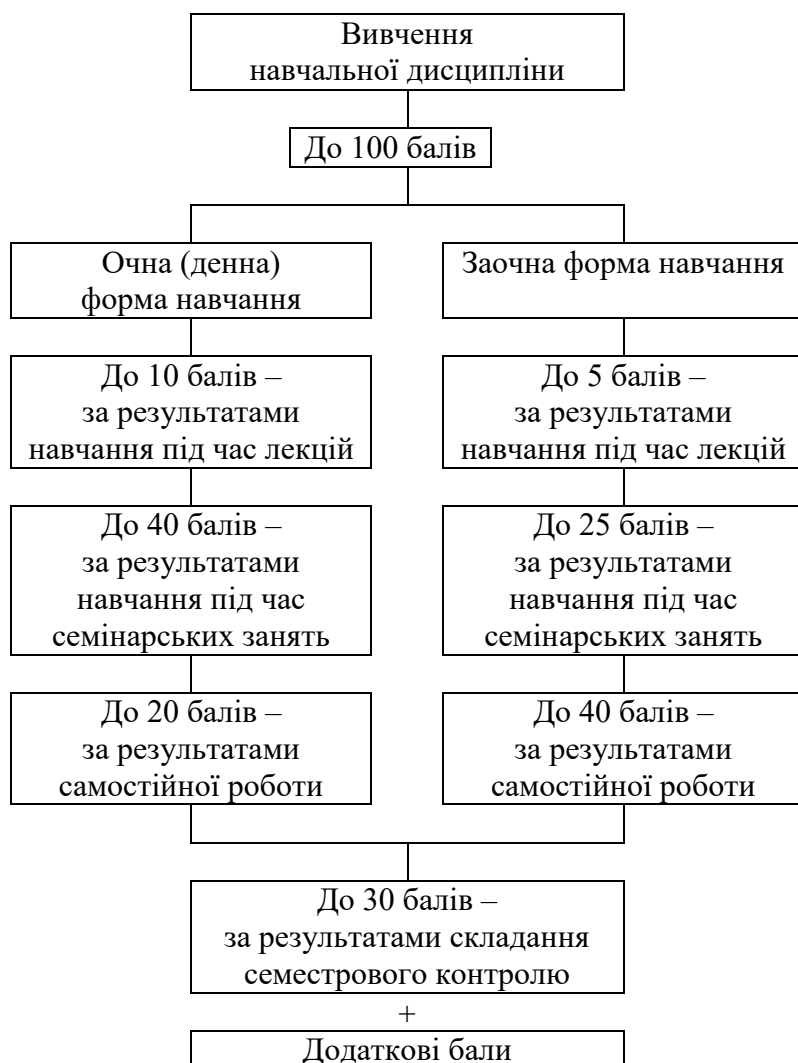
26. Самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, як види порушення авторського права.
27. Поняття академічне шахрайство і його прояви. Методи запобігання академічному шахрайству. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.
28. Системи перевірки текстів на запозичення та виявлення плагіату. Запобігання плагіату. Засоби запобігання та протидії академічному плагіату.
29. Поняття захисту прав інтелектуальної власності.
30. Міжнародні стандарти захисту прав інтелектуальної власності. Угода ТРІПС.
31. Форми захисту прав інтелектуальної власності.
32. Особливості цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності.
33. Кримінально-правовий захист прав інтелектуальної власності.
34. Адміністративно-правовий захист прав інтелектуальної власності.
35. Судовий захист прав інтелектуальної власності в Україні.
36. Цивільна відповідальність за контрафакцію і піратство в Україні.
37. Види цивільно-правової відповідальності за контрафакцією та піратство.
38. Відшкодування збитків. Стягнення незаконно одержаного доходу.
39. Виплата компенсації. Відшкодування моральної шкоди.
40. Конституція України та національні нормативні акти щодо прав на об'єкти інтелектуальної власності.
41. Міжнародна система охорони об'єктів промислової власності.
42. Міжнародні організації і співробітництво в сфері охорони інтелектуальної власності.

1.7.2. Приклад залікового білету

1. Принципи наукового цитування джерел. Правила оформлення посилань.
2. Самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, як види порушення авторського права.
3. Міжнародні організації і співробітництво в сфері охорони інтелектуальної власності.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарухування балів здобувачам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих здобувачем під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 6 лекційних занять за денною та заочною формами навчання.

Отже, аспірант може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	К-сть лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій					
			1	2	3	4	5	6
1.	Денна	6	1,5	3,5	5,0	6,5	8,5	10,0
2.	Заочна	6	0,75	1,75	2,5	3,25	4,25	5

2.3. Обсяг балів, здобутих здобувачем під час семінарських занять, обчислюється за сумою балів, здобутих під час кожного з занять, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатком 3 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 4 семінарських занять за денною /заочною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному здобувачу до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу здобувачів та виконання індивідуальних завдань, наведено в таблиці:

№ з/п	10 тем	Номер теми										Усього балів (ДФН / ЗФН)	
		1.	2	3.	4	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	10 / 20
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	10 / 20										10 / 20	
	Усього балів											20 / 40	

2. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / заг. ред.: Н. Г. Сорокіна, А. Є. Артюхов, І. О. Дегтярєва. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики»; заг. ред.: Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Бондаренко С. В. Авторське право та суміжні права. Київ: Ін-т інтел. власн. і права, 2008. 288 с.
4. Гальченко С. І., Силка О.З. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. Черкаси: АММО, 2015. 93 с.
5. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року. ВВР України. 2003. №18. 22. Ст. 144.
6. Добко Т. Академічна культура як необхідна передумова ефективного управління сучасним університетом в умовах автономії. Дух і літера. Спец. вип. «Університетська автономія». К., 2008. № 19. С. 93–102.
7. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року. ВВР України. 2001. № 25–26. Ст. 131.
8. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 року. ВВР України. 2012. № 44–45, № 46–47, №48. Ст. 552.
9. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй; Науковотехнічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. Київ: УБА, 2016. 117 с.
10. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С.Б., к.ю.н., доц. Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
11. Право інтелектуальної власності: акад. курс: підруч. для студ. вищих навч. закладів. Київ: Вид. дім «Ін Юре», 2007. 696 с.
12. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 № 3792-ХІІ. URL : http://kodeksy.com.ua/pro_avtors_ke_pravo_i_sumizhni_prava.htm 85. Академічне письмо та бібліографія <URL:bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1>.
13. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556-VII URL:<fs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-prodiyalniz/zakoni-ukraini/65715.html>.
14. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII URL:<http://www.osvita-konotop.gov.ua/zakon-ukra%D1%97ni-vid-05-09-2017-2145-viii-pro-osvitu.html>.
15. Ромакін В.В. Академічна етика як передумова верховенства права. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка». Миколаїв, 2006. Вип. 33. Т. 46. С. 174–179.
16. Фундаментальні цінності академічної доброчесності : пер. з англ. / Міжнародний центр академічної доброчесності, 2019. 39 с.
17. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти/ Г.Ф.Хоружий. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2012. 320 с.
18. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року. ВВР України. 2003. № 40–44. Ст. 356.
19. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 року. ВВР України. 2004. № 40 41, 42. Ст. 492.
20. Шкіцька, І. Ю. Основи академічної доброчесності: практикум: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль: ТНЕУ, 2018.

64 с.

21. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.

22. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників» / уклад. О. О. Гужва; Інститут соціально-гуманітарних досліджень, Харківський національний університет ім. В.Н. Карабіна, 2016. 72 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. Східноукраїнський Фонд соціальних досліджень. URL: http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/material.pdf.

2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики»; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова К.; Таксон, 2016. 234 с.

3. Андрущенко В.П. Основні характеристики європейської університетської освіти та можливості їх реалізації в системі освіти України. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія «Педагогічні науки: реалії та перспективи»*. Київ, 2011. Вип. 26. С. 3–15.

4. Берегова Г.Д. Ділова українська мова. Курс лекцій: навч.-метод. посіб. Херсон: Айлант, 2004. 240 с.

5. Бойко Р.В. Без компіляцій і плагіату! Бюлетень ВАК України. Київ, 2008. № 12. С. 11–13.

6. Бойченко М. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти. *Філософська думка*. Київ, 2014. № 5. С. 110–122.

7. Бойченко Н.М. Етичні аспекти університетських цінностей. *Софія: гуманітарно-релігієзнавчий вісник*. Київ: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2014. № 1 (1). С. 37–43.

8. Бралатан В.П. Професійна етика: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 252 с.

9. Бутенко О.В. Правове виховання студентів вищих технічних навчальних закладів як науково-педагогічна проблема. *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології*: зб. наук. пр. Херсон, 2014. Вип. 1. С. 59–62.

10. Войтел С. Підготовка роботи до публікації. Морфологія. Дніпропетровськ, 2013. Т. VII, № 1. С. 101–102.

11. Гапон Н. Ставлення студентів до виявів академічної нечесності: кроскультурний аналіз. *Вісник Львівського університету. Серія «Філософські науки»*. Львів, 2013. Вип. 16. С. 241–248.

12. Гончаренко С. Етичний кодекс ученого. *Естетика і етика педагогічної дії*: зб. наук. пр. Київ-Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2011. Вип. 1. С. 25–34.

13. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 624 с.

14. Гуманенко О.О. Місце рецензії в історії наукової періодики. *Наукові записки Української академії друкарства. Серія «Соціальні комунікації»*. Львів, 2015. Вип. 1 (50). С. 15–20.

15. Гунчак В.М., Чепига М.П. Кодекс честі викладача як перешкода академічній нечесності і поблажливості. *Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького*. Львів, 2011. Т. 13, № 3 (49). С. 14–23.

16. Джонс Р. М. Академічна корупція в Україні. *Прозорість і корупція в системі вищої освіти України*: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). Київ: Таксон, 2003. С. 261–268.

17. Дикань С.А. Плагіат в освіті: походження, причини та шляхи подолання. *Безпека життєдіяльності*: всеукр. наук.-попул. журн. Київ, 2007. № 5. С. 16–20.
18. Добко Т. Академічна культура як необхідна передумова ефективного управління сучасним університетом в умовах автономії. *Дух і літера. Спец. вип. «Університетська автономія»*. Київ, 2008. № 19. С. 93–102.
19. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.
20. Євсєєва Г.П. Основні вимоги до якісного оформлення наукових публікацій. *Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*. Дніпропетровськ, 2014. № 8. С. 54–62.
21. Женченко М.І. Оформлення публікацій у наукових журналах і збірниках: вимоги стандартів та видавничі реалії (на прикладі наукових видань НАН України). Київ: Академперіодика, 2011. Вип. 5. С. 125–136.
22. Інграффіа Т. Інструкція з написання наукової статті. Морфологія. Дніпропетровськ, 2013. Т. VII, № 1. С. 96–100.
23. Ковальова А. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України. *Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики*: зб. наук. пр. Київ, 2013. Ч. 2. С. 61–71.
24. Козолуп М.С. Міждисциплінарний підхід до формування академічної комунікативної компетенції у студентів природничих спеціальностей в університетах США. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота»*. Ужгород, 2014. Вип. 30. С. 60–63.
25. Кульчицька О.О., Дойчик М.В. Академія як простір свободи. Проблеми розвитку науки та освіти: теорія і практика: матер. міжнар. наук.- практич. конф. «Проблеми розвитку науки та освіти: теорія і практика» (м. Київ, 29–30 квітня 2016 р.) / ГО «Інститут освітньої та молодіжної політики»; Наук.-навч. центр прикладної інформатики НАН України. Київ: ГО «ІОМП», 2016. С. 12–17.
26. Лайберг М., Немоловська Т. Списування: український і американський досвід. *Прозорість і корупція в системі вищої освіти України*: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). Київ: Таксон, 2003. С. 269–271.
27. Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура української фахової мови: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
28. Медведєв І.А. Державне управління розвитком університету: теоретично-прикладний аспект: монографія. Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2011. 220 с.
29. Наука і молодь в Україні ХХІ століття. Київ; Умань: ПП Жовтий, 2010. С. 150–202.
30. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навчальний посібник з алгоритмічними приписами. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 392 с.
31. Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. Київ: НАДУ, 2012. 48 с.
32. Основи формування культури академічної доброчесності в бібліотеці: інформаційний огляд / автори-укладачі: Якуніна Н. В., Чинюк А. А., Руденко Я. В. ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. О. Сербін; Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка; Українська бібліотечна асоціація. Київ: УБА, 2016. 41 с.
33. Ревуцька С.К. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо» / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. українознавства; уклад. С.К. Ревуцька. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2018. 81 с.
34. Рижак Л. Євроінтеграція вищої освіти України: аксіологічний вимір. *Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія «Філософські науки»*. Львів, 2008. Вип. 11. С. 27–37.

35. Ромакін В.В. Академічна чесність як політична проблема. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Політичні науки»*. Миколаїв, 2002. Вип. 12, Т. 25. С. 165–170.
36. Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 220 с.
37. Семенов О.М. Культура наукової української мови: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2012. 216 с.
38. Сміт Р. Про недобросовісну практику наукових досліджень. *Морфологія*. Дніпропетровськ, 2007. Т. 1, № 3. С. 106–111.
39. Струнсе В. Місія досяжна: підвищення академічної чесності в українській освіті. *Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів)*. Київ: Таксон, 2003. (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). С. 272–275.
40. Суховірський О. Використання засобів мережі інтернет в процесі пошуку інформації для студентських наукових досліджень з педагогіки. *Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини*. Умань, 2011. № 3. С. 131–135.
41. Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням). *Наука України у світовому інформаційному просторі: зб. наук. пр./ НАН України*. Київ, 2015. Вип. 11. С. 100–106.
42. Томахів М.В. Англомовний науковий дискурс: сучасний стан та перспективи подальших досліджень. *Одеський лінгвістичний вісник*. Одеса, 2015. № 5. С. 154–157.
43. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Переклад з англійської. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні – SAIUP. URL: https://academicintegrity.org/wpcontent/uploads/2019/04/Fundamental_Values_version_in_Ukrainian.pdf.
44. Хомаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 276 с.
45. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2012. 320 с.
46. Цокур О.С. «Кодекс честі» в системі вищої освіти США. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки»*. Черкаси, 2009. Вип. 150. С. 57–62.
47. Швецова-Водка Г. М. Вступ до бібліографознавства: навчальний посібник. Рівне, 2011. 231 с.
48. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2008. 301 с.
49. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. Київ: Алерта, 2011. 696 с.
50. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.
51. Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. Харків: Вид-во. ХНЕУ, 2013. 124 с.
52. Яхонтова Т.В. Основи англомовного наукового письма: навчальний посібник для студентів, аспірантів і науковців. Львів: ПАІС, 2003. 220 с.

3.2.2. Літературні джерела

Тема 1

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Андрущенко В.П. Основні характеристики європейської університетської освіти та можливості їх реалізації в системі освіти України. *Науковий часопис Національного*

педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія «Педагогічні науки: реалії та перспективи». Київ, 2011. Вип. 26. С. 3–15.

3. Бойко Р.В. Без компіляцій і плагіату! *Бюлетень ВАК України*. Київ, 2008. № 12. С. 11–13.

4. Бойченко М. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти. *Філософська думка*. Київ, 2014. № 5. С. 110–122.

5. Бойченко Н.М. Етичні аспекти університетських цінностей. *Софія: гуманітарно-релігієзнавчий вісник*. Київ: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2014. № 1 (1). С. 37–43.

6. Бутенко О.В. Правове виховання студентів вищих технічних навчальних закладів як науково-педагогічна проблема. *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології*: зб. наук. пр. Херсон, 2014. Вип. 1. С. 59–62.

7. Войтел С. Підготовка роботи до публікації. *Морфологія*. Дніпропетровськ, 2013. Т. VII, № 1. С. 101–102.

8. Впровадження етичних норм діяльності студентського самоврядування / М.Д. Городок, В.Г. Павлюк, В.М. Стах, О.В. Пустовойтов; упор. А.В. Карташов та ін. Житомир: Житомирський обласний центр молодіжних ініціатив, 2009. 102 с.

9. Гапон Н. Ставлення студентів до виявів академічної нечесності: кроскультурний аналіз. *Вісник Львівського університету. Серія «Філософські науки»*. Львів, 2013. Вип. 16. С. 241–248.

10. Гончаренко С. Етичний кодекс ученого. *Естетика і етика педагогічної дії*: зб. наук. пр. Київ–Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2011. Вип. 1. С. 25–34.

11. Ромакін В.В. Академічна етика як передумова верховенства права. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка»*. Миколаїв, 2006. Вип. 33, Т. 46. С. 174–179.

12. Ромакін В.В. Академічна чесність у вищій освіті. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогічні науки»*. Миколаїв, 2002. Вип. 7, Т. 20. С. 24–28.

13. Ромакін В.В. Академічна чесність як політична проблема. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Політичні науки»*. Миколаїв, 2002. Вип. 12, Т. 25. С. 165–170.

14. Ромакін В.В. Мотивації, переконання та поведінка українських і американських студентів бакалаврату щодо норм академічної культури. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка»*. Миколаїв, 2010. Вип. 123, Т. 136. С. 34–41.

15. Селігей П.О. Науковий жаргон очима письменників і філософів. *Мовознавство*. Київ, 2012. № 5. С. 53–67.

16. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю: монографія. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.

17. Сміт Р. Про недоброчесну практику наукових досліджень. *Морфологія*. Дніпропетровськ, 2007. Т. 1, № 3. С. 106–111.

18. Струнсе В. Місія досяжна: підвищення академічної чесності в українській освіті. *Прозорість і корупція в системі вищої освіти України*: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). Київ: Таксон, 2003. С. 272–275.

19. Суховірський О. Використання засобів мережі інтернет в процесі пошуку інформації для студентських наукових досліджень з педагогіки. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини. Умань, 2011. № 3. С. 131–135.

20. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності / упоряд.: В. Бахрушин, Є. Ніколаєв; SAUP.

21. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах: методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець; редкол.: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй; Наук.-техн. б-ка ім. Г. І. Денисенка

Нац. техн. ун-ту України «Київ. політех. ін-т ім. І. Сікорського»; Укр. бібл. асоц. Київ: УБА, 2016. 117 с.

22. Навчання студентів академічній доброчесності у бібліотеці ВНЗ: методичні поради / авт.-уклад.: Л.В. Савенкова, С.О. Чуканова; редкол.: В.С. Пашкова, О.В. Воскобойнікова-Гузєва, Я.Є. Сошинська; УБА. Київ: УБА, 2016. 39 с.

23. Основи формування культури академічної доброчесності в бібліотеці: інформаційний огляд / авт.-уклад.: Якуніна Н.В., Чинюк А.А., Руденко Я.В.; редкол.: В.С. Пашкова, О.В. Воскобойнікова-Гузєва, Я.Є. Сошинська, О.О. Сербін; Наук. б-ка ім. М. Максимовича Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка; УБА. Київ: УБА, 2016. 41 с.

24. Програмне забезпечення для перевірки наукових текстів на плагіат: інформаційний огляд / авт.-уклад. А.Р. Вергун, Л.В. Савенкова, С.О. Чуканова; редкол.: В.С. Пашкова, О.В. Воскобойнікова-Гузєва, Я.Є. Сошинська; УБА. Київ: УБА, 2016. 36 с.

Тема 2

1. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності: навчальний посібник / за ред. д. е. н., проф. І.І. Дахна / І.І. Дахно, В.М. Алієва-Барановська, Київ: Центр учбової літератури, 2015. 560 с.

2. Джунь В.В. Право інтелектуальної власності: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. Київ: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2014. 432 с.

3. Інтелектуальна власність в Україні: проблеми теорії і практики: зб. статей / НАН України. Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького; Ред.: Ю.С. Шемшученко, Ю.Л. Бошицький. Львів, 2002. 424 с.

4. Кримський С. Духовність: Запити відроджуваної совісті. *Урядовий кур'єр*. 2000. 12 серпня.

5. Семиноженко В. У світі відбулася гуманітарно-інноваційна революція. *Урядовий кур'єр*. 2000. 27 травня.

6. Макаришева Т.С., Гіжевський В.К. Право інтелектуальної власності: комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2012. 115 с.

7. Макаришева Т.С., Сідак В.С. Введення до інтелектуальної власності. комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2012. 79 с.

8. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / за ред. Ю.М. Капіци: кол. авторів: Ю.М. Капіца, С.К. Ступак, В.П. Воробйов та ін. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2006. 1104 с.

9. Підпригора О.А., Підпригора О.О. Право інтелектуальної власності України: навчальний посібник для студентів юрид. вузів і фак. ун-тів. Київ: Юрінком Інтер, 1998. 136 с.

10. Право інтелектуальної власності: Академічний курс: підручник для студ. вищ. навч. закладів / О.П. Орлюк, Г.О. Андрощук, О.Б. Бутнік-Сіверський та ін.; за ред. О.П. Орлюк, О.Д. Святоцького. Київ: Ін Юре, 2007. 696 с.

11. Право інтелектуальної власності: навчальний посібник у запитаннях та відповідях / за заг. ред. О.І. Харитонової. Харків: Одиссей, 2012. 192 с.

12. Право інтелектуальної власності: науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / за заг. ред. М.В. Паладія, Н.М. Мироненко, В.О. Жарова. Київ: Парламентське видавництво, 2006. 432 с.

13. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: у 2-х книгах / за ред. А.С.Довгерта. Книга 2: Виступи, статті європейських спеціалістів / укл. В.С. Дроб'язко. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001. 460 с.

14. Авторське право на літературні та художні твори в Україні: Тематична добірка / Укл. Л.І. Котенко. Київ, 2000.

15. Афанасьєва К.О. Авторське право: практичний посібник. Київ: Атіка, 2006. 224 с.

16. Жилінкова О.В. Організації колективного управління як суб'єкти договорів на використання музичних творів. *Держава і право. Юрид. і політ. науки*: зб. наук. пр. 2006. Вип. 33. С. 337–342.
17. Закорецька Л. Деякі проблемні питання щодо поняття окремих об'єктів авторського права. *Право України*. 2008. № 9. С. 51–56.
18. Ієвіня О. Проблеми визначення суб'єктів авторського права та суміжних прав за законодавством України у зв'язку з розвитком системи колективного управління майновими правами. *Держава і право. Серія «Юридичні і політичні науки»: збірник наукових праць*. Вип. 25. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. С. 386–390.
19. Кулініч О.О. Авторське право і суміжні права: навчально-методичний посібник. Одеса: Юридична література, 2017. 148 с.
20. Кулініч О.О. Охорона прав та інтересів фізичних осіб при створенні та використанні художніх творів: навчально-методичний посібник. Одеса: Юридична література, 2017. 88 с.
21. Правове регулювання використання зображень у електронних бібліотеках за законодавством України: монографія / О.І. Харитонова, О.О. Кулініч, С.В. Мазуренко, І.В. Менсо; НУ ОЮА. Одеса: Юридична література, 2017. 72 с.
22. Створення та поширення фотографічних творів з зображенням фізичних осіб: проблеми теорії і практики: монографія / О.О. Кулініч, С.В. Мазуренко, Н.В. Бесєдіна; НУ ОЮА. Одеса: Юридична література, 2017. 108 с.
23. Семененко Л.П. Академічна доброчесність – запорука якісної освіти. *Роль бібліотеки у створенні когнітивного ресурсу суспільства знань: технології, освіта, наука*: зб. наук. пр. / Наук. б-ка Харків. держ. ун-ту харчування та торгівлі, Ф-т соц. комунікацій Харків. держ. акад. культури; редкол. Л.Г. Бакуменко [та ін]. Харків, 2016. С. 145–150.
24. Шишка Р.Б. Охорона права інтелектуальної власності (авторсько-правовий аспект): монографія. Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. 368 с.
25. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 9 вересня 1886 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_051/page.
26. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_769.
27. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_770.
28. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 року. *ВВР України*. 1994. № 13. Ст. 64.

Тема 3

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Андрущенко В.П. Основні характеристики європейської університетської освіти та можливості їх реалізації в системі освіти України. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія «Педагогічні науки: реалії та перспективи»*. Київ, 2011. Вип. 26. С. 3–15.
3. Бойко Р.В. Без компіляцій і плагіату! *Бюлетень ВАК України*. Київ, 2008. № 12. С. 11–13.
4. Бойченко М. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти. *Філософська думка*. Київ, 2014. № 5. С. 110–122.
5. Бойченко Н. М. Етичні аспекти університетських цінностей. *Софія: гуманітарно-релігієзнавчий вісник*. Київ: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2014. № 1 (1). С. 37–43.

6. Бутенко О.В. Правове виховання студентів вищих технічних навчальних закладів як науково-педагогічна проблема. *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології*: зб. наук. пр. Херсон, 2014. Вип. 1. С. 59–62.
7. Войтел С. Підготовка роботи до публікації. *Морфологія*. Дніпропетровськ, 2013. Т. VII, № 1. С. 101–102.
8. Впровадження етичних норм діяльності студентського самоврядування / М.Д. Городок, В.Г. Павлюк, В.М. Стах, О.В. Пустовойтов; упор. А.В. Карташов та ін. Житомир: Житомирський обласний центр молодіжних ініціатив, 2009. 102 с.
9. Гапон Н. Ставлення студентів до виявів академічної нечесності: кроскультурний аналіз. *Вісник Львівського університету. Серія «Філософські науки»*. Львів, 2013. Вип. 16. С. 241–248.
10. Гончаренко С. Етичний кодекс ученого. *Естетика і етика педагогічної дії*: зб. наук. пр. Київ–Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2011. Вип. 1. С. 25–34.
11. Ромакін В.В. Академічна етика як передумова верховенства права. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка»*. Миколаїв, 2006. Вип. 33, Т. 46. С. 174–179.
12. Ромакін В.В. Академічна чесність у вищій освіті. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогічні науки»*. Миколаїв, 2002. Вип. 7, Т. 20. С. 24–28.
13. Ромакін В.В. Академічна чесність як політична проблема. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Політичні науки»*. Миколаїв, 2002. Вип. 12, Т. 25. С. 165–170.
14. Ромакін В.В. Мотивації, переконання та поведінка українських і американських студентів бакалаврату щодо норм академічної культури. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка»*. Миколаїв, 2010. Вип. 123, Т. 136. С. 34–41.
15. Селігей П.О. Науковий жаргон очима письменників і філософів. *Мовознавство*. Київ, 2012. № 5. С. 53–67.
16. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю: монографія. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.
17. Сміт Р. Про недобросовісну практику наукових досліджень. *Морфологія*. Дніпропетровськ, 2007. Т. 1, № 3. С. 106–111.
18. Струнсе В. Місія досяжна: підвищення академічної чесності в українській освіті. *Прозорість і корупція в системі вищої освіти України*: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). Київ: Таксон, 2003. С. 272–275.
19. Суховірський О. Використання засобів мережі інтернет в процесі пошуку інформації для студентських наукових досліджень з педагогіки. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини. Умань, 2011. № 3. С. 131–135.

Тема 4

1. Дикань С.А. Плагіат в освіті: походження, причини та шляхи подолання. *Безпека життєдіяльності*: всеукр. наук.-попул. журн. Київ, 2007. № 5. С. 16–20.
2. Добко Т. Академічна культура як необхідна передумова ефективного управління сучасним університетом в умовах автономії. *Дух і літера. Спец. вип. «Університетська автономія»*. Київ, 2008. № 19. С. 93–102.
3. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.
4. Євсєєва Г.П. Основні вимоги до якісного оформлення наукових публікацій. *Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*. Дніпропетровськ, 2014. № 8. С. 54–62.

5. Женченко М.І. Оформлення публікацій у наукових журналах і збірниках: вимоги стандартів та видавничі реалії (на прикладі наукових видань НАН України). Київ: Академперіодика, 2011. Вип. 5. С. 125–136.
6. Інграффіа Т. Інструкція з написання наукової статті. Морфологія. Дніпропетровськ, 2013. Т. VII, № 1. С. 96–100.
7. Ковальова А. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України. *Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики*: зб. наук. пр. Київ, 2013. Ч. 2. С. 61–71.
8. Козолуп М.С. Міждисциплінарний підхід до формування академічної комунікативної компетенції у студентів природничих спеціальностей в університетах США. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота»*. Ужгород, 2014. Вип. 30. С. 60–63.
9. Кульчицька О.О. Дойчик М.В. Академія як простір свободи. *Проблеми розвитку науки та освіти: теорія і практика*: матер. міжнар. наук.- практич. конф. (м. Київ, 29–30 квітня 2016 р.) / ГО «Інститут освітньої та молодіжної політики»; Наук.-навч. центр прикладної інформатики НАН України. Київ: ГО «ІОМП», 2016. С. 12–17.
10. Суховірський О. Використання засобів мережі інтернет в процесі пошуку інформації для студентських наукових досліджень з педагогіки. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини. Умань, 2011. № 3. С. 131–135.
11. Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням). *Наука України у світовому інформаційному просторі*: зб. наук. пр. / НАН України. Київ, 2015. Вип. 11. С. 100–106.

Тема 5, 6

1. Державне антимонопольне регулювання: підручник / за ред. В.Д. Лагутіна. Київ: Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 480 с.
2. Жаров В.О. Захист права інтелектуальної власності: Захист авторського права і суміжних прав. Захист права промислової власності: конспект лекцій. Київ: Ін-т інтелект. власності і права, 2003. 64 с.
3. Протидія злочинам у сфері інтелектуальної власності : наук.- практич. посібник / С.І. Ніколаюк, Д.Й. Никифорчук, Р.П. Томма, В.І. Барко. Київ: КНТ, 2006. 192 с.
4. Галянтич М. Актуальні питання охорони та захисту прав на об'єкти промислової власності. *Юридична Україна*. 2003. № 3. С. 22–33.
5. Гнесюк М. Удосконалення національного законодавства у сфері захисту прав інтелектуальної власності. *Юридичний журнал*. 2004. № 7. С. 71–73.
6. Жуков В. Захист комп'ютерних програм: Стара проблема, що очікує вирішення. *Інтелектуальна власність*. 2004. № 7. С. 20–26.
7. Захист інтелектуальної власності в Інтернеті. *Інтелектуальна власність*. 2004. № 8. С. 6–10.
8. Захист прав у сфері промислової власності: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування. Київ: НДІ ІВ НАПрНУ; Лазурит-Поліграф, 2011. 320 с.
9. Мельник О. Цивільно-правовий захист патентних прав: проблемні питання. *Право України*. 2009. № 2. С. 74–78.
10. Мельников М. Піратство як злочин у галузі авторського права та суміжних прав: погляд на проблему. *Право України*. 2009. № 4. С. 72–74.
11. Шляхи удосконалення правової охорони та захисту об'єктів промислової власності в Україні: аналіз, пропозиції: монографія. Кол. авт.: О.П. Орлюк, В.П. Кращенко, Л.І.Работягова, А.В. Міндрул, О.О. Тверезенко, С.О. Бутнік-Сіверський; за заг. ред. д-ра юрид. наук О.П. Орлюк. Київ, 2009. 132 с.
12. Яркіна Н.Є. Правові проблеми захисту авторських і суміжних прав. *Вісник Академії правових наук України*. Харків. 2005. № 4. С. 99–107.

4. Інформаційні ресурси

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a> — Законодавство України на сайті Верховної Ради України.
2. <http://www.dvs.gov.ua/> — Державна виконавча служба України.
3. <http://www.ccu.gov.ua/> — Конституційний Суд України.
4. <http://www.scourt.gov.ua/> — Верховний Суд України.
5. <https://supreme.court.gov.ua/supreme/> — Верховний Суд.
6. <https://www.facebook.com/supremecourt.ua/> — Верховний Суд.
7. <https://court.gov.ua/> — Судова влада України.
8. <http://www.president.gov.ua/documents/> — Офіційні документи на Офіційному представництві Президента України.
9. <http://www.kmu.gov.ua/control/> — Урядовий портал.
10. <http://www.minjust.gov.ua/> — Міністерство юстиції України.
11. <http://zakon.nau.ua/> — Професійна юридична система Мега-Нау.
12. <http://www.ligazakon.ua/> — Ліга:Закон — головний правовий портал України
13. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/> — Наукова періодика України на сайті Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.
14. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> — Єдиний державний реєстр судових рішень.